

Mere personale hos de praktiserende læger

Maj 2020

Hovedbudskaber

- Antallet af personale i almen praksis har aldrig været så højt som nu. I alt er 5.119 fuldtidspersoner ansat som personale i almen praksis.
- Med den seneste overenskomst (OK18) var det et af målene at få mere personale i almen praksis.
- Personalet er steget med 8 pct. i forhold til tidspunktet for indgåelse af seneste overenskomst, hvor der blev afsat ekstra midler til at ansætte personale.
- Særligt er det sundhedsfaglige personale øget i perioden – antallet af fuldtidsansatte sygeplejersker er steget 10 pct., lægesekretærer med 15 pct., social- og sundhedsassistenter/hjælpere/sygeplejere med 15 pct., og øvrigt personale med sundhedsfaglig baggrund med 13 pct.
- Geografisk er væksten i det sundhedsfaglige personale lavere i områderne med lægemangel end der ses i resten af landet.
- Blandt sygeplejersker, lægesekretærer, farmakonomer, bioanalytikere er mere end 4 ud af 10 ansatte 51 år eller derover.

Baggrund

I overenskomsten for almen praksis for 2018-2020 blev der afsat 87 mio. kr. stigende til 121 mio. kr. til opbygning af ekstra kapacitet, særligt ekstra personale, til en styrket indsats for mennesker med kroniske sygdomme. Midlerne blev udbetalt over basishonoraret.

Ud af de 87 mio. kr. stigende til 121 mio. kr. blev 20 mio. kr. stigende til 40 mio. kr. af midlerne udbetalt via det differentierede basishonorar, som kun tilgår læger i lægedækningstruede områder eller med en særlig udfordret patientpopulation.

Denne analyse undersøger med baggrund i personaleudtræk for almen praksis fra Danmarks Statistik om de afsatte midler er blevet brugt til at ansætte mere personale i almen praksis, som var et af formålene med aftalen. Udtrækket fra Danmarks Statistik er udelukkende for lønmodtagere, hvorfor de praktiserende læger, der ejer klinikkerne og rent udtræksmæssigt betragtes som selvstændige, ikke indgår i antallet. Kun an-

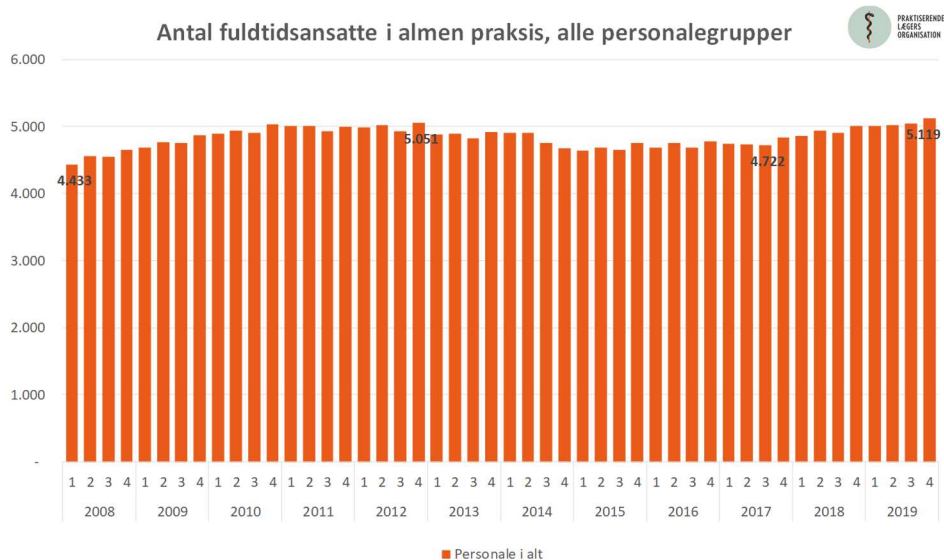
Kristianiagade 12
DK-2100 København Ø

Tlf.: +45 3544 8477
E-mail: plo@DADL.DK
www.plo.dk

satte læger og vikarer indgår i data. Overenskomsten blev indgået i september 2017, hvor ved klinikkerne allerede på dette tidspunkt kunne indrette deres personalesammensætning med baggrund i de ekstra midler, der blev tildelt. Denne analyse sammenligner derfor personaleantallet fra 3. kvartal 2017 med senest kendte personaleantal, som er trukket pr. 4. kvartal 2019.

Højeste personaleantal nogensinde

Almen praksis beskæftiger en bred vifte af personale. Danmarks Statistik har via udtræk fra elevregisteret, der registrerer senest fuldførte uddannelse, opgjort fordeling af personale inden for de forskellige faggrupper. Uddannelserne er indbyrdes prioriteret, således at højeste gennemførte uddannelse vil være den, der er gældende i opgørelsen. Opgørelsen ser på antallet af følgende personaler: ansatte læger (opdelt på kandidater og bachelorer), jordemødre, sygeplejersker, fysioterapeuter, social- og sundhedsassistenter, bioanalytikere, sygehjælpere, social- og sundhedshjælpere, lægesekretærer, farmakonomer. Herudover optræder personale uden registrering af uddannelse eller hvor uddannelsen f.eks. er gymnasial uddannelse eller lignende.

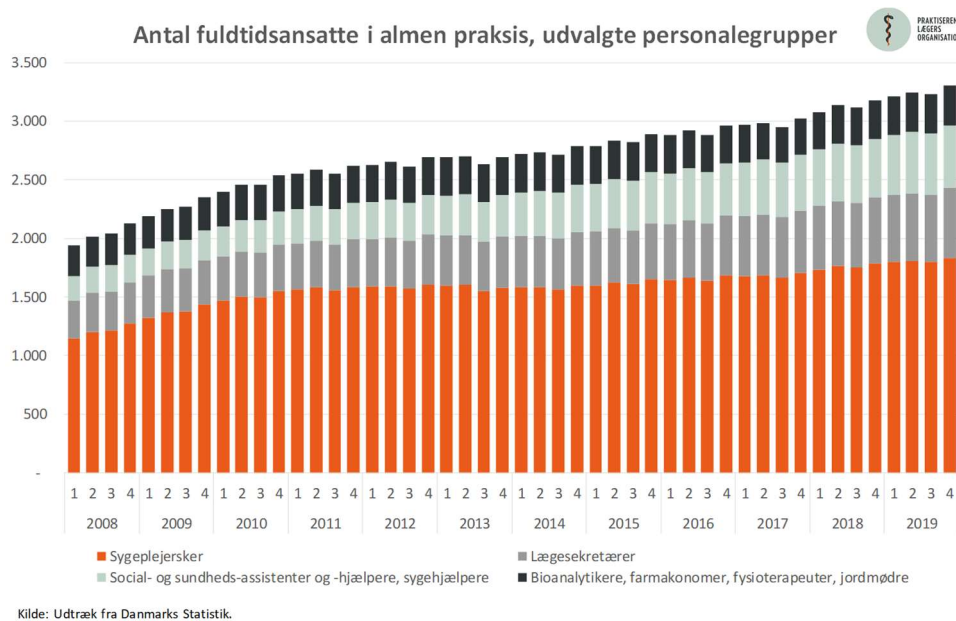
Kilde: Udtræk fra Danmarks Statistik.

I 1. kvartal 2008 var der 4.433 fuldtidsansatte personaler i almen praksis. Dette antal stiger frem til 4. kvartal 2012, hvor personaleantallet når et foreløbigt højdepunkt med 5.051 personaler. I kvartalerne der følger, falder personaleantallet, hvilket må formodes at skyldes uroen omkring almen praksis, der var på dette tidspunkt, grundet problemer med at indgå en landsdækkende overenskomst om almen praksis. Frem til tredje kvartal 2017 ligger antallet af personale stabilt omkring de 4.700 personaler, og i tredje kvartal af 2017, hvor der indgås ny overenskomst om almen praksis, er der 4.722 personaler i almen praksis. Den nye overenskomst medfører som tidligere nævnt et løft af økonomien, som i stor stil konverteres til personale, således at det højeste antal personaler ses ved seneste opgørelse i 4. kvartal af 2019, hvor der var 5.119 personaler ansat i almen praksis. I forhold til 3. kvartal 2017 er der tale om en stigning på 397 fuldtidspersoner, svarende til 8 pct.

Sundhedspersonale steget med 10-15 pct.

Hvis der særligt ses på sundhedsfagligt personale i almen praksis (fraregnet ansatte læger)¹, så ses der en jævn stigning over hele perioden fra 1. kvartal 2008 til 4. kvartal af 2019.

Særligt i den seneste overenskomstperiode fra 3. kvartal 2017 til 4. kvartal 2019 ses der pæne stigninger, således er antallet af fuldtidsansatte sygeplejersker steget med 169, svarende til 10 pct., antallet af lægesekretærer med 77, svarende til 15 pct., antallet af social- og sundhedsassistenter/hjælpere/sygeplejere med 69, svarende til 15 pct., og bioanalytikere, farmakonome, fysioterapeuter og jordemødre under et med 38, svarende til 13 pct.

Omregnet til kroner og ører ud fra gennemsnitslønninger² svarer stigningen til 165,5 mio. kr., altså væsentligt mere, end der blev afsat i overenskomsten til sidste overenskomstsår 2020.

Laveste personalevækst i lægedækningstruede områder

Overenskomsten havde et særligt fokus på at få flere læger og personale til lægedæknings-truede områder, blandt andet blev der indført et særligt tilskud – differentieret basishonorar – til læger med praksis i lægedækningstruede områder og med en særlig udfordret patienttyngde.

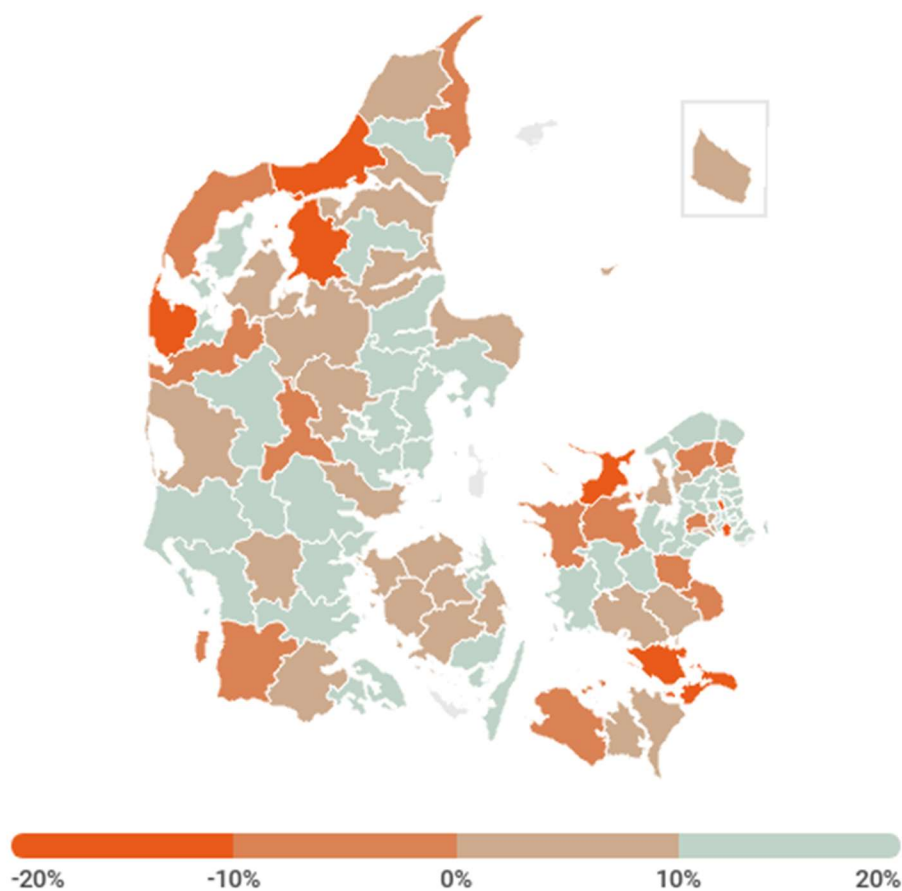
Udviklingen i sundhedsfagligt personale (fraregnet ansatte læger) viser dog, at effekten umiddelbart ikke slår særligt igennem i de lægedækningstruede områder – snarere tværtimod. Særligt har kommunerne i de lægedækningstruede områder: det sydlige Sjælland, Lolland-Falster, Vestsjælland og en del af de nordjyske kommuner oplevet enten negativ

¹ I opgørelsen af sundhedsfagligt personale indgår følgende faggrupper: sygeplejersker, lægesekretærer, social- og sundhedsassistenter/hjælpere, sygeplejere, bioanalytikere, farmakonome, fysioterapeuter og jordemødre.

² Ud fra en gennemsnitsbetragtning koster en sygeplejerske ca. 525.000 kr. om året, en lægesekretær ca. 400.000 kr. om året og en social- og sundhedsassistent ca. 375.000 kr.

vækst i personalet eller en lavere stigning, end der ses i resten af landet. Eksempelvis er personaleantallet faldet med 44 pct. i Lemvig og 43 pct. i Jammerbugt. Hovedparten af kommunerne har dog vækst i antallet, således har 73 ud af 94 kommuner³ et stigende personaleantal i perioden.

Udvikling i antal fuldtidsansatte sundhedspersonaler - 3. kv. 2017 til 4. kv. 2019

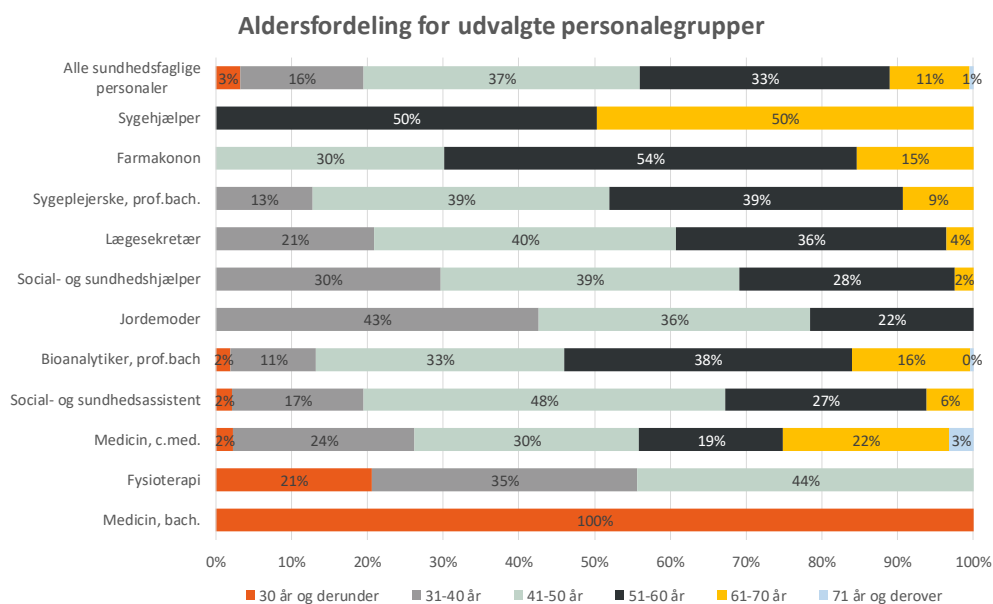
Kilde: Udtræk fra Danmarks Statistik.

³ I fire kommuner har det ikke været muligt at opgøre personaleantallet, da der er for få personaler, og Danmarks Statistik diskretionerer antallet i deres udtræk.

Ansatte spredt over flere aldersgrupper

Aldersfordelingen for seneste opgørelse fra 4. kvartal 2019 viser, at de enkelte sundhedsfaglige uddannelsesgrupper har en forskellig fordeling på aldersgrupper i almen praksis. Overordnet set er der 3 pct. af det sundhedsfaglige personale, der er 30 år eller derunder, 16 pct. er mellem 31 og 40 år, 37 pct. er mellem 41 og 50 år, 33 pct. er mellem 51 og 60 år, 11 pct. er mellem 61 og 70 år, og 1 pct. er 71 år eller derover.

Personalet i de ældre aldersgrupper

vil ofte være mere rutineret grundet de flere år på arbejdsmarkedet, og for de enkelte uddannelsesgrupper er der særligt mange rutinerede ansatte blandt sygeplejersker, lægesekretærer, farmakonomer, bioanalytikere, hvor mere end 4 ud af 10 ansatte er 51 år eller derover. For sygeplejersker er det næsten halvdelen, mens det for både bioanalytikere og farmakonomer er mere end halvdelen af de ansatte, der er 51 år eller derover.

I den anden ende af spektret er alle medicin bachelorer 30 år eller derunder, blandt fysioterapeuterne er alle under 50 år, og hovedparten – 66 pct. – under 40 år. For social- og sundhedsassistenter er 2/3 af de ansatte under 50 år, næsten tilsvarende for social- og sundhedshjælpere, mens det for jordemødre er næsten 8 ud af 10, der er under 50 år.